

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

24 Ocak 2023

Sayı :30824082-610-5609562
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (6 Adet, 6 Sayfa)
- Cevap Yazısı (81 Adet, 163 Sayfa)

7/76289 bk-74

ADANA MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET METANET ÇULHAOĞLU'NUN
TBMM 7/76289 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULARI VE CEVAPLARI

SORULAR:

Adana Organize Sanayi Bölgesinde Tarım İlaçları Üreten bir Kimya Zirai İlaç Üretim Tesisinde 28 Kasım 2022 tarihinde çıkan yangın sonucunda, Organize Sanayi Bölgesi arıtma tesislerine akan zehirli maddeler arıtma tesisinden sonra Ceyhan nehrine akıtılmakta, Aslantaş Barajında da su tutulması nedeniyle zehirli atıklar tahliye edilememektedir. Ceyhan nehrine dökülen kimyasal kirli akıntılar sebebiyle; öncelikle halk sağlığı tehlikeye atılmakta, balık ölümleri olmakta ve nehirden su için arıların toplum ölümlerine şahit olunmaktadır. Ayrıca nehir suyunun tarım sulamasında kullanılması, hayvanlarında buralarda otlaması nedeniyle tarımsal ürünlerimiz ve hayvanlarımız için büyük tehlike oluşturmaya devam etmektedir.

Bu kirliliğin yaşanması Bakanlığınıza bağlı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü'nün Ekim 2016 tarihli Ceyhan Havzası Kirlilik önleme Eylem Planına ilgililerin riayet etmemesinden, caydırıcı ceza-i işlemleri yeterince yapmamasından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. Ceyhan Nehrine akıtılan bu kimyasal atıkların boşaltılması sebebiyle Adana Barosu Çevre ve Kentleşme Komisyonu tarafından hazırlanan şikayet dilekçesine, Adana Tabipler Odası, Çevre ve Tüketiciyi Koruma Derneği, Antakya Çevre Koruma Derneği, İskenderun Çevre Koruma Derneği, Tarsus Çevre Koruma Derneği gibi sivil toplum örgütleri de katılmış ve Cumhuriyet Savcılığına 2022/98573 soruşturma numarası ile suç duyurusunda da bulunulmuştur.

-476 kilometre uzunluğu ile Çukurova bölgesinin hayat kaynağı olan Ceyhan Nehrimize;

- 1) 6 yıl önce hazırlanan eylem planından neden tam olarak verim alınamamaktadır?
- 2) Zehirli atıkları boşaltan Tesis/Fabrikalar için bugüne kadar herhangi bir cezai müeyyide uygulandı mı? Uygulandı ise bu müeyyideler nelerdir?
- 3) Bu hususta Çukurova Bölgesinde yaşayan ve bu kirlilikten etkilenen kamuoyuna acilen bir açıklama yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP:

Bakanlığımızca; havzalardaki yüzey ve yeraltı sularının özelliklerinin ve kirlilik durumu ile kentsel, endüstriyel, tarımsal, ekonomik vb. faaliyetlere bağlı olarak oluşan baskı ve etkilerin tespit edilmesi, havza bazında tespit edilen kirlilik kaynaklarının ve yüklerinin ayrıntılı olarak incelenmesi, havzanın çevresel altyapı durumunun tespit edilmesi, havzada meydana gelen kirliliğin önlenmesi, havzanın korunması, iyileştirilmesi, kısa, orta ve uzun vadede alınacak tedbirlere yönelik çalışmaların ve planlamaların yapılması amacıyla 2016 yılında Ceyhan Havzası Kirlilik Önleme Eylem Planı hazırlanmıştır.

2872 sayılı Çevre Kanununun 11. maddesine ve 5393 sayılı Belediye Kanununa istinaden atık su altyapı yatırımlarını gerçekleştirmek ve mevzuata uygun şekilde işletilmesini sağlamak görev, yetki ve sorumluluğu, yerel olarak atık su altyapı yönetimlerinin uhdesinde bulunmakta olup, Ceyhan Havzası Kirlilik Önleme Eylem Planında yer alan söz konusu yatırımların gerçekleştirilmesi ve mevzuata uygun şekilde işletilmesi hususları Bakanlığımızca takip edilmektedir.

Bakanlığımız görevleri kapsamında; Adana Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüzce, söz konusu balık ölümleri ile ilgili olarak, bölgede düzenli olarak denetimler yapılmış ve Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği kapsamında alıcı ortama deşarj yapan tesislerden (HSOSB Endüstriyel Atık Su Arıtma Tesisi Deşarj Noktası) numuneler alınmıştır. Ancak, çıkan numune analiz sonuçlarının; Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği sınır değerlerinin altında kaldığı görülmüştür. Bu müessif olayın; anlık bir deşarjdan veya su seviyesinin düşük olmasından kaynaklanmış olabileceği ihtimali düşünülmüş olup, deşarjın kaynağı tespit edilememiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna istinaden çıkarılan mevzuatlar kapsamında, Bakanlığımızın merkez ve taşra teşkilatında görevli denetim personelleri tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. Çevre Kanunu'na aykırı faaliyet gösteren veya kirliliğe sebebiyet verdiği tespit edilen kurum, kuruluş ve işletmelere, 2872 sayılı Çevre Kanunun 20. maddesine göre idari yaptırımlar uygulanmaktadır. Ayrıca, çevre ve insan sağlığı için tehlike yaratan işletmelerin faaliyeti ise kısmen veya tamamen, süreli veya süresiz olarak durdurulmaktadır.

Bu kapsamda, e-Denetim Sistemi üzerinden, Bakanlığımız kayıtlarına göre yapılan incelemede; 01.01.2016-05.01.2023 tarihleri arasında Adana İlinde Kimya Sektörünü de içine alacak şekilde tüm sektörlerde, 11.736 denetim yapılmıştır. 2018 denetimde 26.807.768,47 TL idari para cezası uygulanmış ve 59 tesiste durdurma işlemi yapılmıştır. Diğer taraftan; "Ceyhan Havzasında" yine aynı tarihler arasında yapılan toplam 11.007 denetimin, 1.108' inde 37.598.161 TL idari para cezası verilmiş ve 39 tesisin de faaliyeti durdurulmuştur.